

UDENRIGSMINISTERIET

Spørgsmål 1 fra Udenrigsudvalget til
udviklingsministeren af 6. november 2013
vedrørende L56.

URU spørgsmål 1 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om internationalt udviklings samarbejde og lov om støtte til danske investeringer i Østlandene (Undtagelse af dokumenter om Investeringsfonden for Udviklingslandene og Investeringsfonden for Østlandenes forretningsvirksomhed fra lov om offentlighed i forvaltningen) (L56):

”Vil ministeren kommentere henvendelse af 5. november 2013 fra Oluf Jørgensen om lukkethed om IFUs og IØs aktiviteter, jf. L 56 - bilag 2?”

Svar:

Forskningschef Oluf Jørgensen fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole anfører i sin henvendelse af 5. november 2013 til Folketingets Udenrigsudvalg, at ikrafttrædelsen af den nye offentlighedslov 1. januar 2014 giver god anledning til at overveje, om lukkethed om fondenes aktiviteter skal fortsætte.

I forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget har Udenrigsministeriet foretaget en nærmere afvejning af, hvorvidt den nuværende undtagelse af fondenes forretningsvirksomhed er hensigtsmæssig. Udenrigsministeriet har på denne baggrund vurderet, at det er af meget væsentlig betydning for fondenes virke, at deres kommercielle samarbejdspartnere kan stille materiale til rådighed for fondene, således at fondene har det bedst mulige grundlag for at vurdere de enkelte projekter, uden at materialet herved bliver omfattet af retten til aktindsigt. Denne vurdering er blevet bekræftet i høringssvar fra bl.a. Dansk Byggeri, Dansk Industri samt Landbrug & Fødevarer som alle anfører, at det er væsentligt, at fondene kan opretholde den samme fortrolighed som hidtil.

Oluf Jørgensens anfører videre, at ”Der er tale om generelle undtagelser for oplysninger om forretningsmæssige forhold. Dette begreb er ikke nærmere defineret, men ifølge bemærkninger til lovforslagene gælder undtagelserne ikke for personalesager og andre interne administrative forhold i fondene. Disse forhold ved fondene er således omfattet af offentlighedsloven inklusive denne lovs brede undtagelser for netop personalesager og interne forhold.”

Hertil skal bemærkes, at den i lovforslaget foreslåede undtagelse vedrører fondenes ”forretningsvirksomhed” og ikke ”forretningsmæssige forhold”. Begrebet ”forretningsvirksomhed” er grundigt defineret i bemærkninger til lovforslaget, hvoraf det blandt andet fremgår, at fondenes forretningsvirksomhed omfatter den virksomhed, som vedrører fondenes aktiviteter i forbindelse med virket som investeringsfonde og

kapitalforvaltere, herunder vurdering af investeringsforslag, deltagelse i porteføljeselskabernes bestyrelser, afhændelse af investeringer, øvrig varetagelse af ejer-interesser eller andre interesser i virksomheder i ind- og udland samt forholdet til investorer, hvis midler forvaltes direkte eller indirekte af IFU.

Som nævnt af Oluf Jørgensen omfatter fondenes forretningsvirksomhed ikke fondenes interne administration, herunder personaleforhold og administrative forhold (bemærkningerne til §§ 1 og 2) med de undtagelser som følger af offentlighedslovens kapitel 4. Eksempelvis vil der som udgangspunkt kunne søges om aktindsigt i dokumenter om navn, stilling, uddannelse, arbejdsopgaver, lønmæssige forhold og tjenesterejser for ansatte i IFU, men ikke i dokumenter om ansattes ansættelse eller forfremmelse.

Det anføres videre i Oluf Jørgensens henvendelse, at § 4 i lov om udviklingssamarbejde fastslår, at det påhviler udviklingsministeren at sikre åbenhed i forvaltningen af udviklingsbistanden, og at dette står i kontrast til, "hvis der i samme lov indsættes brede undtagelser fra offentlighedsloven."

Hertil skal bemærkes, at det ikke er hensigten med lovforslaget at begrænse offentlighedens generelle indsigt i fondenes aktiviteter. Fondene vil således fortsat udvise størst mulig åbenhed inden for de områder af fondenes virksomhed, som ikke er omfattet af undtagelserne i lovforslaget. Fondene har en erklæret målsætning om åbenhed omkring deres aktiviteter. Åbenhed om fondenes indsats og resultater betragtes som det bedste fundament for dialogen med omverden.

Det skal desuden bemærkes, at der efter Udenrigsministeriets opfattelse ikke er tale om "brede undtagelser", men derimod om en justering af offentlighedsordningen på et meget begrænset og specifikt afgrænset område, nemlig vedrørende den forretningsvirksomhed, som fondene udøver, hvilket er nærmere anført i bemærkningerne til lovforslaget, side 4, 2. spalte.

Endelig skal det navnlig fremhæves, at netop ønsket om åbenhed, som det er udtrykt i lov om udviklingssamarbejde, § 4, tilsiger, at de få og specifikke undtagelser, der måtte være, er klart fremhævet i loven, hvilket netop tilgodeses med den foreslåede ændring af § 9. Lovforslaget er således udtryk for en tydeliggørelse af undtagelserne i forhold til den nuværende retstilstand.

Det nævnes i Oluf Jørgensens henvendelse, at offentlighedsloven har en almindelig undtagelse for oplysninger om forretningsforhold, når beskyttelse har væsentlig økonomisk betydning for en virksomhed. Denne undtagelse dækker saglige beskyttelsesbehov for særligt forretningsfølsomme oplysninger.

Hertil bemærkes, at undtagelse af oplysninger efter offentlighedslovens § 30, og andre undtagelsesbestemmelser i offentlighedsloven, skal ske efter en konkret vurdering. Fondene ville dermed ikke kunne garantere sine samarbejdspartnere fuldstændig fortrolighed, men ville være nødsaget til at tage forbehold for, at en konkret vurdering kunne føre til aktindsigt. Denne usikkerhed vil en række af fondenes danske og udenlandske samarbejdspartnere ikke acceptere. Navnlig udenlandske samarbejdspartnere, som ikke er velkendte med dansk

lovgivning og administrativ praksis, må antages at ville afholde sig fra samarbejde med fondene, hvis fondenes fortrolighed ikke kan garanteres. Dette vil i givet fald gøre det meget vanskeligt for fondene at varetage deres formål og opgaver i henhold til gældende lovgivning, som er at fremme investeringer i samvirke med dansk erhvervsliv på kommercielle vilkår.

Oluf Jørgensen anfører afslutningsvis, at han ikke har kendskab til tilsvarende "lukkethed" i andre lande.

Til dette synspunkt kan bemærkes, at samtlige udviklingsfinansieringsinstitutioner, som er medlemmer af det europæiske samarbejde European Development Finance Institutions (EDFI) er undtaget på tilsvarende vis, med undtagelse af IFU's søsterorganisation CDC i Storbritannien. Det skal dog understreges, at CDC først for nylig er begyndt at investere direkte i projekter. Hovedparten af CDC's aktiviteter sker således som "fund of funds", hvor CDC ikke modtager oplysninger fra andre virksomheder end kapitalforvalteren.

Ordningerne, som regulerer de enkelte institutioners undtagelser, varierer fra land til land. Nogle er ikke omfattet af den lokale offentlighedslovgivning, f. eks. fordi institutionen er organiseret som et aktieselskab. Andre er som udgangspunkt omfattet af offentlighedslovgivning, men er organiseret som bank og dermed omfattet af bankhemmelighed. Andre igen, er undtaget på tilsvarende måde som IFU og IØ foreslås undtaget, ved at alene dokumenter om institutionens forretningsforhold er undtaget.